

Váš dopis zn.
Ze dne 1. srpna 2024
Naše zn. 55473/2023-SŽ-GR-O25
Listů/příloh 4/0

Vyřizuje Ing. Tomáš Drvota
Telefon +420 972 235 775
Mobil +420 725 345 959
E-mail drvota@spravazeleznic.cz

Datum 26. srpna 2024

Vážený pan
David Koňářík
Za Mlýnem 1724
Hostivice
253 01
ID DS: <e79s38m>

Správa železnic, státní organizace, se sídlem Praha 1-Nové Město, Dlážďená 1003/7, 110 00, IČO 709 942 34, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, odd. A, vložka 48384 (dále jen „SŽ“), jež je povinným subjektem ve smyslu § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), rozhodla o žádosti ze dne 1. srpna 2024 pana Davida Koňářík, nar. 15. ledna 2001, trvale bytem Za Mlýnem 1724, 253 01 Hostivice (dále jen „žadatel“), o poskytnutí následujících informací:

Pro všechny aktuálně jedoucí vlaky veřejné dopravy na drahách provozovaných SŽ jejich trasy (seznam dopravních bodů a pravidelných časů příjezdu/odjezdu, včetně dopravních bodů, které nejsou zastávkami) a aktuální informace o skutečné jízdě (skutečné časy příjezdu do/odjezdu z dopravních bodů na trase).

Informace žádám poskytnout podle § 4a odst. 2 písm. e) nebo f), tedy sdílením dat prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací nebo umožněním dálkového přístupu k informacím, které se v průběhu času mění, obnovují, doplňují nebo opakovaně vytváří. Informace dále žádám poskytnout ve strojově čitelné podobě.

Správa železnic, státní organizace, posoudila tuto žádost z pohledu InfZ a dospěla k závěru některé požadované informace omezit, a proto v souladu s ust. § 15 InfZ a ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), vydává níže uvedené rozhodnutí.

ROZHODNUTÍ O ODMÍTNUTÍ ČÁSTI ŽÁDOSTI

Správa železnic, státní organizace, jako povinný subjekt podle § 2 InfZ, ve věci žádosti o poskytnutí informací, kterou Správní železnic, státní organizace, obdržela dne 1. srpna 2024 od žadatele, rozhodla takto:

Žádosti se v rozsahu informací poskytnutých v rámci odkazu na interaktivní mapu SŽ, případně aplikaci Datel a portál GRAPP vyhovuje.

Žádost se v rozsahu informací, které nejsou poskytnuty odkazem na portály SŽ, v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 InfZ, ve spojení s § 4a odst. 3 InfZ, odmítá.

ODŮVODNĚNÍ

Správa železnic, státní organizace (dále též „Správa železnic“, případně „SŽ“), obdržela dne 1. srpna 2024 žádost žadatele o poskytnutí shora uvedených informací.

Sdělením ze dne 16. srpna 2024 SŽ žadatele informovala o prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti.

Správa železnic při vyřizování žádosti zohlednila postup a závěry nadřízeného orgánu SŽ, kterým je pro vyřizování žádostí o informace podle InfZ Úřad pro ochranu osobních údajů, který v obdobné věci vydal rozhodnutí č. j. OOU-02139/23-4 ze dne 7. června 2023. SŽ, prostřednictvím odboru právního, který je věcně příslušným útvarům pro vyřizování žádostí podle InfZ, ve spolupráci s odbornými složkami SŽ posoudila žádost žadatele, přihlédla k výkladu odvolacího orgánu dle rozhodnutí ze dne 7. června 2023, jakož i k dostupné recentní judikatuře a ve věci rozhodla, jak je uvedeno výše, kdy důvody jsou následující.

Základní právo na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod je klíčovým prvkem vztahu mezi státem a jednotlivcem. Poskytování informací však zároveň musí mít své limity. Mezi tyto limity patří například samotná definice informace, či vymezení toho, nač se InfZ nevztahuje.

Podle § 3 odst. 3 InfZ se informací pro účely InfZ rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního. Správa železnic je tedy povinna poskytovat pouze informace, které již byly vytvořeny (tj. sepsány, zaznamenaný na listině apod.), které má zákonnou povinnost mít a kterými disponuje.

Rovněž unijní právo, jehož transpozicí vznikl InfZ, definuje informaci (dokument) jako obsah na jakémkoli nosiči, psaný či tištěný na papíře či uložený v elektronické formě nebo jako zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka (čl. 2 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES, o opakovaném použití informací veřejného sektoru).

InfZ tedy slouží toliko k poskytování dokumentů a písemností, jež byly vytvořeny a mohou být snadno, v relativně krátké lhůtě 15 dnů, znovu vyhledány a vydány.

Z ustanovení § 4a odst. 2 písm. f) InfZ vyplývá způsob poskytnutí informace umožněním dálkového přístupu k informaci, která se v průběhu času mění, obnovuje, doplňuje nebo opakovaně vytváří, nebo jejím pravidelným předáváním jiným způsobem. Pokud způsob poskytnutí informace podle odstavce 2 není možný nebo by pro povinný subjekt představoval nepřiměřenou zátěž, vyhoví povinný subjekt žádosti tím, že poskytne informaci jiným způsobem umožňujícím její účinné využití žadatelem (§ 4a odst. 3 InfZ).

Správa železnic rovněž zohlednila dostupnou judikaturu – rozsudek Městského soudu v Praze, sp. zn. 9 A 188/2018 ze dne 29. listopadu 2019 – jejíž analogické použití je dle jejího názoru plně na místě, když předmětem řízení ve věci sp. zn. 9 A 188/2018 byla reálně totožná žádost o poskytnutí totožných informací – zde shodně jako v roce 2018 žadatel požaduje, zobecníme-li, přístup k strojově čitelným průběžným datům a informacím o české železnici a pohybu drážních vozidel na síti – kde Městský soud v Praze postup Správy železnic vzhledem k okolnostem potvrdil.

Správa železnic předmětnou žádost prověřila prostřednictvím věcně příslušného útvaru, věc důsledně zvážila a zhodnotila, přihlédla k závěrům odvolacího orgánu ze dne 7. června 2023 v obdobné právní věci a k dostupné judikatuře a dospěla k závěru, že poskytnutí informace podle ust. § 4a odst. 2 InfZ, tedy požadovaný přístup k rozhraní se strojově čitelnými informacemi o poslední známé poloze vlaků na tuzemské železnici, není možné poskytnout a žádosti tak plně vyhovět nelze.

Správa železnic je s to žádosti vyhovět částečně, a to s odkazem na ustanovení § 4a odst. 3 InfZ, když poskytne část žádané informace jiným způsobem umožňujícím její účinné využití

žadatelem, a to cestou odkazu na web s interaktivní mapou – <https://mapy.spravazeleznic.cz/>, její mobilní verzi reprezentovanou aplikací Datel, případně systémem grafické prezentace polohy vlaků GRAPP – <https://grapp.spravazeleznic.cz/>, kde Správa železnic veřejnosti zdarma poskytuje informace o poslední známé poloze vlaku komfortně jiným způsobem umožňujícím její účinné využití žadatelem.

Správa železnic má za to, že odkazem na aplikace obsahující zmíněné on-line prostředky vyhověla žádosti žadatele alespoň částečně, když aplikace obsahují díl žadatelem požadovaných informací a byť jejich využití způsobem, jak požaduje žadatel není možné, ustanovení § 4a odst. 3 InfZ aplikovaný postup Správy železnic za splnění zákonných podmínek umožňuje.

Správa železnic doplňuje, že informace zobrazené ve výše uvedených aplikacích jsou pouze prezentační vrstvou informačního systému ISORŘ (Informační Systém Operativního Řízení), kdy systém ISORŘ obsahuje řadu neveřejných informací (např. z povahy věci nebo z povahy smluvních vztahů s jinými dopravci), podléhajících režimu utajení v rámci dalších zákonů, případně chráněných zákonem o ochraně osobních údajů. Systém ISORŘ přitom podléhá smluvním vztahům a přísným bezpečnostním a kyberbezpečnostním pravidlům (např. přeprava armádní techniky apod.).

Jak již Správa železnic opakovaně uvedla v obdobných případech, přístup externích subjektů do informačního systému operativního řízení provozu, tam kde je přístup možný, je podmíněn uzavřením smluvního vztahu, kterým se zejména externí subjekty zavazují k podmínkám přístupu a způsobu využití dat. Nutno podotknout, že žádný externí subjekt nemá přístup ke všem datům, ale jen k nezbytnému okruhu údajů, potřebných pro naplnění smluvního vztahu. Přístup do informačního systému je také podmíněn úhradou provozních nákladů systému, zejména pak části, která slouží k výběru a transferu dat požadovaných externím subjektem po té, co akceptuje nezbytné bezpečnostní a kyberbezpečnostní požadavky, jejichž splnění je smluvně stanoveno jako nezbytné, když jinak by Správa železnic nebyla s to přístup poskytnout, když takové nástroje k činnosti nepotřebuje a nemohla by náklady těchto nástrojů hradit, když takový postup by byl v rozporu se zákonnou zásadou na hospodárném a efektivním nakládání s prostředky fisku.

Správa železnic nepopírá existenci datového rozhraní, kterým externí subjekty čerpají jim smluvně omezený okruh dat o provozu na české železnici, za akceptace omezení bezpečnostních a omezení vyplývajících z požadavků zajištění kyberbezpečnosti. Konstatuje ale, že toto rozhraní bylo konstruováno pro malý a omezený okruh uživatelů, kteří současně nesou náklady na jeho funkčnost a provoz a hradili rovněž náklady jeho vývoje a konstrukce. Již z tohoto důvodu není možné přístup k uvedeným databázím žadateli poskytnout, když aktuální technické nástroje Správy železnic další přístup, nad to v režimu bezesmluvního a bezúplatného, není reálně možný. Vyhovění žádosti tak, jak je žadatelem požadováno (pomineme-li omezení přístupu k datům veřejnosti nepřístupným, což ale pro vyřízení této žádosti nyní není relevantní), by pak dále nutně vedlo k naplnění zákonné povinnosti povinného subjektu tuto informaci (tedy přístup do datového rozhraní) po vyhovění této žádosti veřejně poskytnout široké veřejnosti. Podle názoru odborného útvaru však bez nutných úprav datového rozhraní není tento krok možný, neboť by, odhlédneme-li od neexistence jakýchkoli bezpečnostních a kyberbezpečnostních garancí, vedl k enormnímu zatížení samotného rozhraní, jeho možné destabilizaci a znemožnění plnění smluvních a zákonných závazků k externím uživatelům ze strany Správy železnic. Úpravy by si podle kvalifikovaného odhadu vyžádaly vynaložení neúměrných finančních prostředků, přičemž takový postup by byl, dle Správy železnic, nepřiměřenou zátěží ve smyslu ustanovení § 4a odst. 3 InfZ.

V souladu s rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 7. června 2023 v obdobné věci se pak Správa železnic zabývala odůvodněním svého tvrzení stran nemožnosti a nepřiměřené zátěže v souvislosti s tvorbou rozhraní pro přístup do informačních systémů – k tomuto doplňujeme, že pro umožnění vyšší míry vyhovění žádosti by, jak bylo detailně popsáno v rámci řízení sp. zn. 9 A 188/2018, bylo třeba vytvořit volně přístupné (bez přihlašování) rozhraní pro přístup k dostupným informacím z aplikace GRAPP bez omezení. Bez tohoto není poskytnutí žádaných informací možné. Zjevně tedy nejde tedy o činnost (rozuměj související s poskytnutím informace, či s umožněním jejího poskytnutí), kterou by bylo možno realizovat

běžnými zaměstnanci a v rámci běžné činnosti. Jde o kroky, které zahrnují vývoj, testování a nasazení nové aplikace, jde o kroky mimořádně nákladné a pro běžnou činnost Správy železnic postradatelné a nepotřebné. Ostatně, nezbytné kroky byly ilustrovány již v roce 2018, když bylo definováno, že řešení bylo připravováno již v roce 2018 a to rámci projektu IROP, finanční prostředky na realizaci tohoto rozhraní však Správa železnic do dnešního dne neobdržela. Dle Správy železnic nikdo nemůže po povinném požadovat, aby vynaložil finanční prostředky v řádu milionů korun českých na uzpůsobení informačních systémů tak, aby mohl poskytnut přístup k těmto systémům žadateli – přičemž toto uvádíme při plném respektu k právům žadatele, avšak, při současném zohlednění limitů nakládání se svěřenými finančními prostředky dle zákona č. 77/2002 Sb., a zákona č. 77/1997 Sb.

Vzhledem k tomu, že Správa železnic ve vztahu k žádosti postupovala argumentačně totožně s rozsudkem ve věci sp. zn. 9 A 188/2018, když žádosti o informace byly totožné a když se do dnešního dne doposud nepodařilo zajistit finanční prostředky na realizaci rozhraní a neexistuje tedy nástroj jak žádané informace poskytnut, když jinak žádané informace poskytnout není možno a když současně nástroj pro poskytování žádaných informací Správa železnic vlastnit dle zákona nemusí a když díl informací i přes to Správa železnic, byť v odlišném formátu, leč poskytuje, kdy jediným rozdílem v postupu Správy železnic oproti řízení dl sp. zn. 9 A 188/2018 bylo to, že Správa železnic co do zbytku žádosti, kde nevyhověla, tuto rozhodnutím neodmítla, máme za to, že je plně na místě postup respektující závěry Městského soudu v Praze ve věci 9 A 188/2018, což bylo v rámci tohoto rozhodnutí učiněno.

Pokud pak Správa železnic poskytla jen část žádané informace, když ve zbytku nebylo možno tuto poskytnout pro neexistenci nezbytných rozhraní, odhlédneme-li od toho, že všechny informace by ani nebylo možno poskytnout, což však není rozhodné, když tyto není jak poskytnout a když vývoj vhodných nástrojů by byl mimořádně nákladný, když byť Správa železnic o tyto finanční prostředky usilovala, tyto neobdržela, nezbylo, než ve vztahu k části žádosti, které nebylo vyhověno postupovat s ohledem na § 15 InfZ s přihlédnutím k § 4a odst. 3 InfZ a rozhodnout o odmítnutí části žádosti.

POUČENÍ

Proti vyřízení žádosti, tj. poskytnutí části informací je žadatel oprávněn v souladu s § 16a InfZ podat stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace, shledá-li důvody pro její podání vymezené v § 16a odst. 1 InfZ, a to u Správy železnic, státní organizace, do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro poskytnutí informace dle 14 odst. 5 písm. d) InfZ.

Proti rozhodnutí o odmítnutí části žádosti může žadatel podle ust. § 16 InfZ a § 83 odst. 1 a násl. správního řádu podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí k Úřadu pro ochranu osobních údajů, a to podáním učiněným u Správy železnic, státní organizace.

Mgr. František Chabičovský
26.08.2024 07:17
Podepsáno elektronicky

Mgr. František Chabičovský
vedoucí oddělení legislativního